השוחט פרק שני חולין

נשחטה בהמה אחרת עמה לרבנן פרה בשרה. ואם תאמר ואותה ולא אותה וחבירתה לרבנן למה לי לי לשוחט בהמה אחרת עמה מיפוק ליה מטעם מלאכה כמו מתך דלעת עמה ויש לומר דאיצטריך לשוחט שתי פרות ונתכוון לשחוט דמשום מלאכה אחרת לא מפסלו כיון דשחיטה לשם פרה: **אבל** פרה דחולין אימא לא קמ"ל. וא"ת דאמר בריש זבחים (דף ז.) (ו) שחט אחת על מי שמחוייב חטאת פסולה על מי שמחוייב עולה כשרה דכתיב וכפר עליו ולא על חבירו חבירו דומיא דידיה שמחוייב חטאת כמותו והכא נמי נימא אותה ולא אותה וחבירתה דומיא דידה ויש לומר דהתם וכפר עליו משמע עליו מכפר ולא על חבירו מכפר על המחוייב חטאת כזה דשייכא ביה כפרה זו:

ושמואל אמר אף בהמה לעוף. ר"מ פסק כשמואל וכרבי יוחנן דאמרי בהמה לעוף ובקונטרס פסק לאומרא כרב דאמר עוף לעוף דקיימי אמולאי דמערבא כוותיה דאמרי דקה לדקה וגסה לגסה וכ"ש עוף לעוף דיותר מלוק עוף מבהמה ממה שחלוקין דקה מגסה וגם בה"ג פסק גסה לגסה ודקה לדקה ועוף לעוף: **כדי** ביקור טבח חכם. ובסכין הרלוייה לאותה בהמה חוץ לזאר כמלא לאחר: **ורמינהי** אלו טרפות בבהמה עסוקות הגרגרת. וא"ת הכי דנבלה הוא מ"מ לא פקע מינה איסור טרפות וחייב אף משום טריפות כדמשמע בשמעתין דמסוכנת (לקמן לז.) והא דאמר בפרק מטאת העוף (זבחים דף סט:) יצא עוף טמא שאין במינו טרפה לא משום דלא שייכא ביה שחיטה ואפילו נשחטה הוא נבלה ופקע מינה איסור טרפה כי אתא איסור נבלה אלא פירוש שאין במינו טרפה היינו טרפה לחוליה דאף כי נשחט נקי אף משום נבלה וי"ל דהכי פריך דאי איתא דלא מהניא ביה שחיטה והוא ליה נבלה לא הוה ליה למיתני אלו טרפות אלא הוה ליה למיתני ואלו נבלות שהוא עיקר האיסור ואם תאמר דנקט איסור טרפה לאשמועינן שאם תתך כזית בשר ממיים דלקי אף משום טרפה ויש לומר דמתניתין דאלו טרפות משמע ליה לאחר שחיטה מדקתני סיפא כל שאין במינו חיה ולא קתני כל שאין חיה: ליתסוב

נשחטה בהמה אחרת עמה לרבנן פרה בשרה. נבלה מתכוין: **לרבי נתן.** דמכשיר שחיטת חולין בלא כוונה בהמה כשרה ופרה פסולה ומע"ג דשלא בכוונה לא מקח דעתיה ולא מיקרי ממעסק במלאכה אחרת הואיל ושחיטתו כשרה מיפסלא משום ושחט אותה ולא אותה וחבירתה:

אנשחטה בהמה אחרת עמה לרבי נתן פרה פסולה בהמה כשרה לרבנן פרה כשרה בהמה פסולה פשיטא נשחטה בהמה אחרת לרבי נתן איצטריכא ליה סד"א ישחט אותה אמר רחמנא ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות בהדי הדדי אבל בהמה דחולין אימא לא קמ"ל חתך דלעת עמה דברי הכל פסולה נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה: **מתני'** נפלה סכין והגביהה נפלו כליו והגביהן השחיז את הסכין ועף בא חבירו ושחט אם שהה כדי שחיטה פסולה רבי שמעון אומר אם שהה כדי ביקור: **גמ'** מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת אמרי ליה רב כהנא ורב אסי לרב כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף או דלמא אף בהמה לעוף אמר להו לא הוה בדיחנא ביה בחביבי דאישייליה אתמר אמר רב כדי שחיטת בהמה לבהמה ועוף לעוף ושמואל אמר אפילו בהמה לעוף וכן כי אתא רבין אמר רבי יוחנן אפילו בהמה לעוף רבי חנניא אמר כדי שיביא בהמה אחרת וישחוט יביא אפילו מעלמא נתת דבריך לשיעורין אמר רב פפא עומדת להטיל איכא ביניהו אמרי במערבא משמיה דרבי יוסי ברבי חנינא כדי שיגביהנה ויריצנה וישחוט דקה לדקה וגסה לגסה אמר רבא השוחט בסכין רעה אפילו כל היום כולו כשרה בעי רבא שהיות מהו שיצטרפו ותפשוט לה מדידיה התם בדלא שהה בעי רב הונא בריה דרב נתן שהה במיעוט סימנים מהו תיקו: ר"ש אומר אם שהה [כדי ביקור]: מאי כדי ביקור אמר רבי יוחנן כדי ביקורו של חבם אם כן נתת דבריך לשיעורין אלא כדי ביקור טבח חכם: **מתני'** שחט את הוושט ופסק את הגרגרת או פסק את הגרגרת ואח"כ שחט את הוושט או שחט אחד מהן והמתין לה עד שמתה או שהחליד את הסכין תחת השני ופסקו רבי ישבב אומר נבלה ר"ע אומר טרפה בכל אמר רבי ישבב משום רבי יהושע כל שנפסלה בשחיטתה נבלה כל ששחיטתה כראוי ודבר אחר גרם לה ליפסל טרפה והודה לו רבי עקיבא: **גמ'** שחט את הוושט וכו' והודה לו רבי עקיבא ורמינהי אלו טרפות בבהמה נקובת

נשחטה כהמה אחרת עמה. נבלה מתכוין: **לרבי נתן.** דמכשיר שחיטת חולין בלא כוונה בהמה כשרה ופרה פסולה ומע"ג דשלא בכוונה לא מקח דעתיה ולא מיקרי ממעסק במלאכה אחרת הואיל ושחיטתו כשרה מיפסלא משום ושחט אותה ולא אותה וחבירתה:

לרבנן פרה כשרה. דהא שחיטת בהמת חולין בלא שחיטה היא ומשום מלאכה ליכא למיפסל דשלא בתכוין לא מיקרי עוסק במלאכה אחרת דעעמא דמלאכה אחרת משום דמקח דעתיה מפרה הוא והיכא דלא איכון למלאכה אחרת ליכא היסח הדעת והכי אמרינן לקמן נתתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה: **פשיטא.** אכתי לא שמעינן דכל העוסקים בפרה פוסלין אותה במלאכה: **נשחטה כהמה אחרת לר' נתן איצטריכא ליה.** דכיון דמלאכה לא מיקריא שלא בכוונה כדאמרינן לקמן נתתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה משום שחיטת חבירתה נמי אע"ג דשחיטה שלא בכוונה שמה שחיטה הוא אמינא לא מיפסלו דושחט אותה משמע ולא אותה וחבירתה והיכי דמי כגון ששחט שתי פרות אדומות בהדי הדדי: **קמ"ל.** דחולין נמי משמע אכל ריש דתתכוין לאחרת לא איצטריכא דהכי נמי דאותה וחבירתה משמע שתי פרות אדומות מיהו כיון דתתכוין למלאכה אחרת מיפסלא משום היסח הדעת דלא גרעה ממחיצת דלעת: **אתך דלעת עמה דברי הכל פסולה.** דהא מלאכה היא: **נחתכה דלעת עמה דברי הכל כשרה.** דשלא בכוונה לא מיקרי עוסק במלאכה וריש"א לרבי נתן טעמא דלמה ושחט אותה ולא חבירתה עמה שחיטה בכוונה נמי שמה שחיטה: **מתני' נפלה סכין והגביהה.** ושהה בהגבהה זו: **כליו.** בגדיו: **או שהשחיז את הסכין.** קודם שחיטה: **ועף.** נתייגע וכשהתחיל לשחוט לא היה בו כח ופסק שחיטתו ובא חבירו ושחט: **כדי ביקור.** מפרש בגמרא: **גמ' מאי כדי שחיטה אמר רב כדי שחיטת בהמה אחרת.** ולא תימא כדי שיגמור שחיטתו ומו לא: **בהמה לבהמה ועוף לעוף.** כדי שחיטת בהמה אחרת משערין לשהיית שחיטת בהמה וכדי שחיטת עוף אחר משערין לשהיית שחיטת עוף: **או דילמא אפילו.** בכדי שחיטת בהמה משערינן לשהיית שחיטת העוף דהיינו קולא: **אמר להו לא הוה בדיחנא בחביבי דאישייליה.** לא היתה דעתי נגה בדודי רבי מאיר כשלמדתי הלכה זו ולא היה בסבר פנים עמי שאשאלנו דבר זה. רב בר אחוה וכר אחתיה דרבי מאיר הוה: **אף בהמה לעוף.** קולא היא שנתנו לעוף שיעור שחיטת בהמה לשהייתו: **לשיעורין.** פעמים שהיא רחוקה ופעמים קרובה: **עומדת.** כאן ומתוקמת הטלה לארץ: **איכא.** יש רבי חנינא לרבי יוחנן רבי יוחנן משער בשחיטה לחודה ורבי חנינא בעי הטלה ושחיטה: **דקה לדקה.** לשהיית בהמה דקה משערינן בכדי שחיטת בהמה דקה לבהמה. ואף על גב דרב ורבי יוחנן הלכה כרבי יוחנן) כיון דקים ליה רבי יוסי בר רבי חנינא בשיטתיה דרב דאמר דקה לדקה וגסה לגסה ממילא שמעינן ועוף לעוף ועבדינן לאומרא: **בסכין רעה.** שאין מרודה מותך יפה: **אפילו כל היום כולו.** מתריך ושהה בשחיטה אחת: **כשרה.** הואיל וכל שעה הוא מוליך ומביא ולא הפסיק בשחיטתו: **שהיות מהו שיצטרפו.** הפסיק ג' ושלש פעמים בשחיטה אחת ושהה בין שלשתן כדי שיעור שלם: **מדידיה.** השיחט בסכין רעה אלמא לא מצטרפי דקא ס"ד ג) ואפילו הפסיק קאמר אלא שלא שהה בפעם אחת כשיעור: **הפסיק בדלא שהה.** כלל: **במיעוט סימנים.** שחט הרוב ושהה במיעוט האחרון וגמר שחיטתו: **מהו.** מי אמרינן כיון דעבד ליה רובא אתכשר או עילתא כיון דהדר וגמרה כולה חדא שחיטה היא: **תיקו.** ולאומרא. ד) ובמיעוט קמא אי דגרגרת ולא שהייה היא ואי ווושט דנקוטא במשהו מיטרפא ממה נפשך דהא כיון דשהה חזא ליה מעשה קמא והוה ליה נקב בעלמא וטרפה. ונראה דהשוחט רוב סימנין והשלים מידו והעוף שוהה למות אסור לחזור ולחתוך המיעוט בתורת שחיטה דמוטב שיהא על הצואר בסכין או יחתוך עד שימות: **כדי ביקור חכם.** בדיקת סכין: **לשיעורין.** פעמים רחוק ופעמים קרוב: **טבח חכם.** שזה השוחט חכם הוא: **מתני' ופסק את הגרגרת.** היינו עיקור ובבהמה קאי: **חתך השני.** כין הסימן לצואר: **ופסקו.** מלמטה למעלה: ה) **ישבב.** שם חכם וכן הוא בדברי הימים (א כד) גבי משמרות:

גמ'

מסורת הש"ס

א) לעיל ט., ב) (נ"ל חגיגה), ג) (לעיל ט., יש"ינ), ד) (עיין תוס' לעיל ל: ד"ה החולד), ה) לעיל ט., ו) (עיין כריתי וכרמ"ש ובמשנה שבמנחות ולא נרסי יפה"ר כמתניתין ועיין רש"א), ז) (לעיל ל:), ח) (לקמן מב., ט) (פסחים ד.), י) (גיטין ד.).

תורה אור השלם

1. ונתתם אתה אל אלעזר הכהן והוציא אתה אל מחוץ למחנה ושחט אתה לפניו:
במדבר יט ג

הגהות הב"ח

(א) תוס' ד"ה אבל וכו' כרים זבחים חטאת ששחטו' על מי כל"ל ותיבת אחת נמחק:

מוסף רש"י

נפלה סכין והגביהה. כגון שתפס סכין וכיון ויסתחיל לשחוט ונחתך בסימנין ויקודם שיגלים השחיטה נפלה סכין מידו (הפרדס עמ' קלה). **אם שהה כדי ביקור.** ויהוא שיעור שהייה (לעיל ט.). שהה במיעוט סימנים מהו תיקו. יכל תיקו לאיסורא לאומרא, פי' לאחר מלא שיעור שיש בין חלי לחיבו נקרא מיעוט סימנים. אם שהה כין שחיטת חלי הסימנים או חלי הסימן ואחר כך הגיעו השחיטה עד שיגיע לגיבון, הרי יש לך דין שהייתה נאותו מלא שיעור כמו דין שהייה בגמורה (הפרדס שם). **כדי ביקורו של חכם.** לבדוק הסכין, שהעמיד צריך להרגות הסכין לחכם העיר מפני כבוד החכם אע"ג שהעמיד בקי בהלכות בדיקה (לעיל ט.). **נתת דבריך לשיעורין.** פעמים שהחכם רחוק מהעמד פעמים שהוא קריב (שם). **טבח חכם.** שהשחיט תלמיד חכם ואין מופלא בעיר ממנו. כלומר לא תלי השיעור אלא בשהיית בדיקת סכין לחודיה (שם). **או שהחליד את הסכין.** כחולדה זו התחוצה בחוטין (שם). **תחת השני.** שאחר כבר אם הראשון (לעיל ל:).

שיטה מקובצת

א) אבל רישא דנתכוון אף לאחרת: ב) ורישא לר' נתן שעמא משום דכתיב: ג) דקס"ד דאפי' הפסיק: ד) מתיבת ובמיעוט קמא אי דגרגרת עד תיבת ימתין עד שימות נרשם עליו. וע"ב שבס"י לא נמצא: ה) ישבב וכן הוא בדברי הימים גבי משמרות כהונה הס"ד:

עין משפט נר מצוה

סז א מיי' פ"ד מהל' פרה אדומה הל"י"ח ועיין בכ"מ:
סז ב מיי' שם הל"י"ח:
סח ג מיי' שם הל"י"ח:
סט ד ה ו מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל' כ ג ועיין בכ"מ סמג עשין סג טוש"ע יו"ד סי' כג ס"ב:
ע ז מיי' שם פ"ח הל"י"ז סמג שם טוש"ע יו"ד סימן יח סעי' ז:
עא ח מיי' שם פ"ג הל"יד ועיין בהגהות ובכ"מ ובל"מ סמג שם טוש"ע יו"ד סי' כג סעי' ב:
עב ט מיי' שם טוש"ע שם סעי' ד וסעיף ו בהג"ה:
עג י מיי' פ"ג מהל' שחיטה הל"י"ח ופ"ח מהל' אבות הטומאות הל"יב ד"ד סימן מ:

רבינו גרשום

בעינן לשחיטת [חולין] כוונה (לשחיטת חולין) בהמה פסולה ופרה כשירה דלא חשיבא מלאכה (דידה): נתתך דלעת עמה דברי הכל כשרה אפי' לר' נתן דפוסל פרה בשחיטה בהמה דחולין כשנשחטה בלא כוונה דהיא בת מיתה וכיון דחשובה שחיטה דבהמה (שחיטה) כשירה לדבריו פסולה הפרה אבל נתחכה דלעת בלא כוונה אפי' לר' נתן דפוסל בשחיטת בהמה מכשיר בחתיכת דלעת בלא כוונה דאין חשובה (עלי) (לדברי) הכל מלאכה: נפלו כלים והגביהן כו' כלומר שנפלה מעפרתו ממנו: או דלמא אף בהמה לעוף כלומר כדי שחיטת בהמה לעוף: בחביבי דהו ר' חייא. עומדת להטיל איכא ביניהו כלומר ר' יוחנן דאמר אפי' בהמה לעוף שנפלה לארץ ואין לעשות לה אלא לשחוט וזהו שיעור קטן. ור' חנינא אמר כדי שיביא בהמה אחרת כו' כלומר לא שיביא ממש אלא שתהא עומדת לשם וישהא שיעור להפילה ולשחטה וזהו שיעור גדול. כדי שיריצנה ויגביהנה וישחוט כלומר ויגביה צוארה לשחוט: שהיות מהו שיצטרפו כלומר ולא שהה בכח אחת כדי שחיטת חברתה אלא שהה לפרקים שיעור כדי (שחיטתה) שחיטת אחרת. ותפשוט ליה מדידיה כלומר דהוא עצמו א' השוחט בסכין רעה דדמי כשחיטת: שהה במיעוט סימנין מהו כלומר עדיין לא שחט אלא מיעוט סימנין ושהה מהו מי אמרינן כיון דעדיין לא שחט הרוב לא חשיבא התחלת שחיטה ובשהה או דילמא כיון דשהה בשחיטה פסולה: כדי ביקור טבח חכם כלומר הסכין: ורמינהו אלו טרפות בבהמה נקובת הושט ופסוקת הגרגרת והא הכא דנפלה

Torah-Box.com
diffusion du judaïsme aux francophones
Tél. FR : 01.80.91.62.91 - Tél. ISR : 077.466.03.32 - contact@torah-box.com